

Rubrika: [Bydlení](#)

[Zpět na titulní stranu](#) [Hledání v rubrikách](#)

14. 9. 2009

pondělí

Bydlení

[Dotace na výstavbu sociálního nájemního bydlení zajímaly spoustu lidí](#)

[Exkluzivní anketa Panel SCAN pomůže s plánováním dotací na bydlení](#)

[Dotace na povodňové domky bude až jeden milion korun](#)

[Volné nájemné pro 450 000 bytů už od 1. 1. 2011](#)

[Pro 300 000 bytů skončí deregulace až v roce 2012](#)

[Sociální bydlení a podpora obcí - dotazníkové šetření](#)

[MMR se ohrazuje proti dezinterpretaci výroku ústavního soudu v médiích ve věci žalob na ušlý výnos z nájemného](#)

[Deregulace nájemného se zpomalí, MMR to vítá](#)

[Ministr pro místní rozvoj rozdělil 390 milionů korun na podporu bydlení](#)

[Potřebnost bytové výstavby -- korespondenční dotazníkové šetření](#)

[>> [Další](#) >>]

Suburbanizace velkých měst

Datum: 15. 11. 2000, zdroj: OF 4/2000, rubrika: Bydlení

Vývoj obyvatelstva České republiky po roce 1989 charakterizuje několik tendencí. Předně je to mimořádně rychlé snížení porodnosti, dále stálý pokles sňatečnosti při setrvávající vysoké rozvodovosti. K pozitivům populačního vývoje patří snižování potratovosti, hlavně však klesání úmrtnosti.

Dochází k snižování objemu migrace a ke změnám v jejím směřování i v důvodech stěhování. Migrace míří stále častěji na venkov. Města ztrácejí část svého obyvatelstva, což částečně souvisí se současným i perspektivním zdražováním bydlení. Snižuje se objem stěhování z pracovních důvodů, což zase souvisí s rostoucí nezaměstnaností. **Migrace z velkých měst je spojena s procesem jejich suburbanizace.** Obyvatelé opouštějící město se snaží zůstat mu co nejbliže z nejrůznějších důvodů. Je to patrné i na obou našich největších městech.

Suburbanizace Prahy

V roce 1991 měl pražský region, reprezentovaný pro náš příspěvek hlavním městem a okresy Praha-východ, Praha-západ a Kladno, celkem 1 533 tis. obyvatel, což se do konce roku 1999 snížilo na 1 509 tis. (o 1,6%). Demografický zlom nastává v roce 1995, kdy se projevuje záporná bilance přirozeného pohybu obyvatelstva, úbytek v důsledku většího počtu zemřelých nad narozenými, o 20 tisíc obyvatel. Migrační **přírůstky mezinárodním stěhováním** kompenzují tyto úbytky jen z poloviny. Vnitrostátní migrace byla pro hlavní město pasivní už od roku 1994, kdy se z tohoto titulu snížil počet obyvatel o 4 313 rezidentů. Zahraniční bilance byla aktivní 17 807 obyvateli, přičemž některé analýzy zpochybňují položku "vystěhování".

Bilance vnitřního stěhování mezi Prahou a jejími třemi nejbližšími okresy vykázala za období 1991--1998 úbytek trvale bydlících obyvatel 8 897 v neprospěch hlavního města. Migrační ztráty Prahy se z roku na rok zvyšovaly. Nejvíce z migrací profitoval okres Praha-západ.

Suburbanizace Prahy souvisela s nerovnoměrně se vyvíjející bytovou výstavbou, která od roku 1994 zaostávala za okresy Praha-východ a Praha-západ. Okres Kladno měl v posledních letech mimořádně nízkou bytovou výstavbu, což souviselo s dramatickým snížením pracovních příležitostí.

Z bytových důvodů měla Praha v devadesátých letech bilanci stěhování pasivní (8 570 obyvatel). Promítá se v tom také vystěhovalectví osob s vysokými příjmy, které v okolí Prahy staví rodinné domy a vily. Příměstské okresy měly naopak bilanci stěhování s Prahou aktivní včetně Kladna.

Suburbanizace Brna

Po celých osm let se počet obyvatel brněnského regionu téměř neměnil - 739 tisíc (Brno, Brno-venkov, Blansko, Vyškov). Jako výslovně suburbanizovaný se však ukázal pouze okres Brno-venkov, který je bezprostředním zázemím města. Suburbanizace zde není tak výrazná, bilance vnitřního stěhování od roku 1995 má **charakter svědčící pro suburbanizaci, která je však proti Praze časově opožděná.**

Odlíšnost způsobu suburbanizace potvrzuje statistika stěhování, která vyčíslila zisk 2 257 obyvatel pro Brno-venkov, 256 u okresu Blansko a 574 u okresu Vyškov. Migrační zisky celkově rostou, takže je lze považovat za projev suburbanizace, byť časově opožděné proti hlavnímu městu.

Intenzita stěhování **také zde závisela na intenzitě dokončené bytové výstavby**. V České republice bylo dokončováno průměrně 2,32 bytů na 1 000 obyvatel, v Brně pouze 1,97 bytů, ale v okrese Brno-venkov 2,08 a v okrese Blansko 2,59. **Z bytových důvodů** ztratilo Brno celkem 3 125 obyvatel. Okres Brno-venkov měl ze stejných důvodů migrační zisk 1 529 obyvatel.

Závěrem

Proces suburbanizace obou měst byl odlišný, očekává se však jeho pokračování, a to v důvodů ekonomických i sociálních. Souvisí to s procesem sociální diferenciací obyvatelstva, ale také se změnami demografickými, což ovlivňuje psychiku různých sociálních skupin, jejich reprodukci a migraci.

Problematikou suburbanizace se dlouhodobě zabývají všechny vyspělé země a hledají cesty, jak tlumit její negativní dopady a průvodní jevy v oblasti dopravy, ekologie, kultury apod. Potřebný dialog odborníků a investorů by měl brát v úvahu také názory obyvatelstva ("residential demands"). Na závěr příspěvku, který přiblížil rozměr suburbanizace našich dvou největších měst, je třeba si položit otázku: Najdeme novou formu územního uspořádání a plánování včetně návrhů na řešení? Jaký lze očekávat vývoj uvedených struktur při pokračování suburbanizačního procesu?

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel v regionech dvou největších měst (v tisících)

Region	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	bilance 1991-99
Praha	1533	1533	1533	1532	1527	1523	1518	1513	1509	-24
Brno	739	741	741	742	741	740	739	738	738	-1

Pozn: Za region Praha a Brno se považuje vždy uvedené město a jeho tři přilehlé okresy (viz text)

Tabulka 2 Celková migrační bilance měst Praha a Brno (1991-1999)

Saldo	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Praha	4411	3813	3280	2113	994	771	618	-2506	-1856
Brno	453	1961	528	1038	280	-68	-305	-79	-39

Pozn: Celkové saldo migrační bilance je výsledek údajů z vnitřního a zahraničního stěhování, které jsou vždy dány rozdílem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel do uvedených měst

Tabulka 3 Dokončené byty ve sledovaných okresech (počet bytů na 1000 obyvatel)

Území	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
ČR	4,03	3,53	3,05	1,76	1,23	1,36	1,54	2,06
Praha	5,93	4,72	4,99	3,91	1,54	1,60	1,53	3,11
Praha-východ	1,64	3,94	2,73	4,00	2,80	3,74	4,00	4,38
Praha-západ	3,43	2,61	4,11	4,14	3,48	4,25	4,68	6,68
Kladno	1,35	2,82	3,86	1,22	0,60	0,20	0,52	0,75
Brno	3,03	3,21	2,10	1,69	1,26	1,06	1,18	2,25
Brno-venkov	2,89	2,09	2,66	1,26	1,01	1,89	2,09	2,75

Blansko	4,02	4,89	3,25	1,93	1,15	1,54	2,31	1,30
Vyškov	2,44	2,55	2,71	1,45	1,47	1,41	1,01	1,54

doc. RNDr. Alois Andrlé, CSc.

Tiráž

Napište nám

© 2009 Triada, spol. s r. o., Praha
spolupráce: Webhouse, s. r. o.

[Zpět na titulní stranu](#)